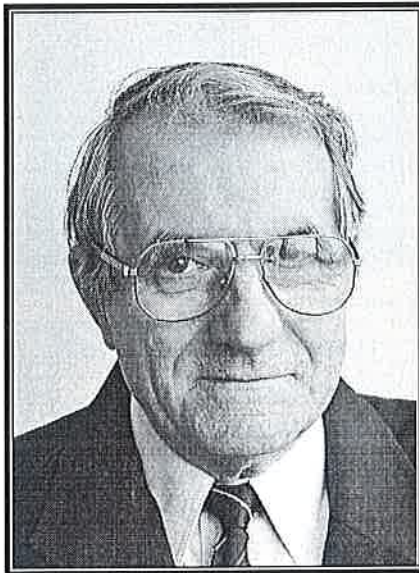

Dr. Ziaja György (1934–2005)

Villámpostán lesújtó hírt kaptam: életének 71. évében, február 20-án, váratlanul elhunyt az alakítástechnológia jeles oktatója és művelője, professor emeritus dr. Ziaja György, a Gépipari Tudományos Egyesület (GTE) Pattantyús-Á. Géza-díjjal kitüntetett tagja, aki az egykori Képlékenyalakítási Központi Szakosztály egyik vezetőjeként meghatározó egyénisége volt szakmai közéletünknek. Kutatási eredményeit időről időre lapunk olvasóival is megosztotta.* A hajdan volt iskola-, évfolyam- és tudományos diákköri társammal találkozni, eszmét cserélni időszerű szakmai és egyéb témákról mindig, a legutolsó időkig, kellemes élmény volt számomra. És most, interjú közlése helyett csak nekrológot írhatok a hagyatékában fellelt szakmai önéletrajzát böngészve. Osztotva a családjá gyászában, március 10-én vettünk végső búcsút Tőle az Óbudai temetőben.

Ziaja György 1934 szeptemberében, Budapesten született. A 4. sz. Gépipari Technikumban érettségizett, majd a Budapesti Műszaki Egyetem gépgyártástechnológia szakán szerzett 1958-ban gépészmérnöki oklevelet, és Gillemot László, a Mechanika Technológia Tanszéket vezető egyetemi tanár, meghívta oktatónak. Itt teljesedett ki a már hallgatóként, a tudományos diákkörben megnyilvánult vonzalma az anyagtechnológia iránt és vált annak, felfelé ívelően, elkötelezett művelőjévé és oktatójává 1958 májusától, a tanszékhez kötődve, halála napjáig. Elévülhetetlen érdemeket szerzett az alakítástechnológia kutatásában és oktatásában. A Budapesti Műszaki Egyetem mellett szívesen látott oktató volt a Miskolci (Nehézipari) Egyetemen és az ország műszaki főiskoláin is. Állam- és záróvizsga bizottságok elnökeként figyelemmel kísérte a magyar egyetemi és főiskolai műszaki felsőoktatást.

A pályakezdő ösztöndíjas gyakornok, majd tanársegéd

kezdetben, az oktatott témák közül a fémek anyagok vizsgálatával, hőkezelésével, hegesztésével ismerkedett behatódobban, de már az 1960-as évek elejétől egyre elmélyültebben foglalkozott a képlékeny alakítás elméletével, technológiájával, gépeivel, számaival és a kapcsolódó kísérleti technikákkal, a folyamatok modellezésével és szimulációjával, a fémek anyagok alakítási határállapotának meghatározásával. Tudományos fokozatokkal is (műszaki doktor, 1964; kandidátus, 1974; a műszaki tudomány doktora, 1995) elismert kutatási eredményeivel alapozta meg oktatói rangját és előmenetelét (adjunktus, 1964; docens, 1975; egyetemi tanár, 1995; intézeti igazgató-, illetve tanszékvezető helyettes: 1987–91, ill. –97), miközben embersége, önzetlen segítőkészsége, szakmaszeretete mindig követendő például szolgált szűkebb és tágabb környezeté számára. Hallgatók ezreit oktatta (legutóbb angol nyelven is) és nevelte. Irányításával hárman nyerték el a kandidátusi fokozatot. Mindezek, valamint közéleli munkássága révén elismerést szerzett nemcsak itthon, a Műegyetem

katedráján vagy laboratóriumában, Gépészmérnöki Karának tanácsában és számos bizottságában, illetve a GTE és az Akadémia szakmai bizottsági és rendezvényi közösségeiben, hanem határainkon túl is: ösztöndíjas kutatóként több európai országban, Japánban és az Amerikai Egyesült Államokban, az egyetemeken, a nemzetközi fórumokon előadóként, kutatási programok (pl.: az Inco-Copernicus CT 96-075 sz. MicroAlu projekt) irányítójaként és, többek között, a lemezmegmunkálással, illetve a hidegkovácsolással foglalkozó nemzetközi szervezet, az IDDRG (International Deep Drawing Research Group), valamint az ICFG (International Cold Forging Group) bizottságaiban végzett munkájával, és nemcsak önmagának, hanem hazánk tudományosságának is.

A kitarító szorgalommal párosult eredményes kutató, oktató és közéleli munkásságát szakmai közösségeink időről időre, az általuk alapított díjak és kitüntetések adományozásával ismerték el. Kiemelkedik ezek sorából a Pattantyús-Á. Géza-díj (1993) és a Gillemot László-émlékérem (2002), illetve a Miskolci Egyetem Professor Honoris Causa elismerése (2003).

Ziaja György halálával szakmai közösségünk egy teljes életet élő, családját, hivatását, kollégáit és a mindenkor tanítványait szerető embert veszített el. Emlékét megőriztük, és munkásságának gyümölcseit hasznosítjuk, továbbfejlesztjük!

Lehofer Kornél

* Az Anyagvizsgálók Lapjában (AL) közölt tanulmányai:

A finomlemez technológiai vizsgálatának korszerű módszerei és eszközei, AL 1991/1., p. 17.

Az alakítási határállapot kutatása, AL 1996/3., p. 73.

Hipereutektikus Al-Si-Ni ötvözetek alakítási szilárdságának meghatározása, AL 1998/4., p. 101. (Társszerző: Krállics György)

Hipereutektikus Al-Si-(X) RS/PM ötvözetek mechanikai-technológiai tulajdonságai, AL 1999/4., p. 135. (Társszerzők: Stefániay Vilmos, Henryk Dybiec)

Hidrosztatikus nyomás alatt végzett alakíthatósági vizsgálatok, AL 2000/3., p. 80. (Társszerzők: Eleőd András, Stefániay Vilmos, Sajó István)